

Lange termijn effecten van otitis media met effusie bij kinderen.

Anne G.M. Schilder

Het in 1984-1987 uitgevoerde KNOOP-onderzoek (Katholieke Universiteit Nijmegen Oor Onderzoek bij Peuters) heeft aangetoond dat otitis media met effusie (OME) een aandoening is die het merendeel van de Nederlandse kinderen voor kortere of langere tijd treft. Om de vraag te beantwoorden of OME op lange termijn de ontwikkeling van kinderen beïnvloedt, is in 1990-1991 een vervolgonderzoek uitgevoerd bij de oorspronkelijke KNOOP-populatie. De resultaten van dit onderzoek zouden richting kunnen geven aan het te volgen beleid bij OME.

Ruim 900 Nijmeegse kinderen zijn daartoe op 7-jarige leeftijd onderzocht door middel van otomicroscopie, tympanometrie en toonaudiometrie. Bij een selectie van de kinderen werden bovendien de taalvaardigheid en schoolvorderingen getest. De OME-voorgeschiedenis van de kinderen was bekend uit herhaalde tympanometrische screening op OME op de leeftijd van 2 tot 4 jaar.

Trommelvliesafwijkingen als tympanosclerose, atrofie en atelectase bleken op 7-jarige leeftijd voor te komen bij 40% van de kinderen die op peuterleeftijd langdurig OME hadden doorgemaakt. Bij de kinderen die met trommelvliesbuisjes behandeld waren was dit in 87% het geval; dit waren echter ook de kinderen die het meest langdurig OME hadden doorgemaakt. De gevolgen van deze trommelvliesafwijkingen voor het gehoor waren beperkt: minder dan 5 dB. Wat betreft de taalontwikkeling, het lezen en het spellen werden op de leeftijd van 7 jaar geen substantiële effecten van vroege, persisterende OME gevonden, noch van behandeling met buisjes. Overigens werd op de leeftijd van 3 jaar in de KNOOP-populatie wel een nadelige invloed van OME gevonden op de expressieve taalontwikkeling. Blijkbaar waren de meeste kinderen in staat een achterstand in de taal-

ontwikkeling in te halen in de jaren dat zij minder 'vatbaar' zijn voor OME.

De resultaten van dit vervolgonderzoek dienen met zorg te worden geïnterpreteerd. Gezien het in het algemeen gunstige beloop is een afwachtend beleid bij OME gerechtvaardigd. Dit betekent echter geenszins dat behandeling in de vorm van het plaatsen van trommelvliesbuisjes altijd achterwege kan blijven, zoals soms naar aanleiding van het onderzoek gesuggereerd is. Bij kinderen met klachten van hun gehoorverlies door OME of oorpijn zijn buisjes als symptomatische therapie wel degelijk zinvol. Bovendien kunnen de resultaten van deze populatiestudie niet zonder meer vertaald worden naar ieder individueel kind. Kinderen met een meer dan gemiddeld gehoorverlies of opgroeiend in een weinig stimulerende omgeving zouden mogelijk wel langduriger door OME in hun ontwikkeling geremd kunnen worden. Het blijft daarom van belang aandacht te schenken aan kinderen met OME en het beloop en de individuele omstandigheden te laten bepalen of en wanneer behandeling noodzakelijk is.

Samenvatting van het proefschrift: "Long term effects of otitis media with effusion in children".

Anne G.M. Schilder.

Verdedigd op 24 september 1993 te Nijmegen.

Promotor: ProfDr.P. van den Broek.

Co-promotor: Prof Dr.Ir.G.A. Zielhuis.

Voor dit proefschrift werd aan Mevrouw Schilder op 4 november 1994 de Duphar Jaarprijs toegekend.